

Cultuur

Koreaanse en Britse kunstenaressen zetten S.M.A.K. naar hun hand

De Zuid-Koreaanse kunstenaar **Haegue Yang** en haar Britse collega **Grace Ndiritu** palmen met twee expo's het S.M.A.K. in Gent in. In sterke installaties en sculpturen gaan ze op zoek naar spiritualiteit.

KOEN VAN BOXEM

Je bent niet op tijd, zegt Haegue Yang wanneer in de grote, centrale zaal van haar nieuwe tentoonstelling 'Several Reenactments' de eerste noten van het opzwepende 'Le Sacre du Printemps' van Igor Stravinsky weerklinken. De muziek wordt een paar keer per dag herhaald, telkens wanneer het voor de musingsgemeenschap tijd is om te bidden.

De muziek maakt deel uit van de grootste installatie 'Warrior Believer Lover - Version Sonic', die visueel een overrompelende indruk maakt. Er zit een hele filosofie achter. Daarover praten doet ze niet graag, alsof ze het al te vaak heeft moeten uitleggen.

Met 'Warrior Believer Lover - Version Sonic' herwerkt Yang, die doels in Berlijn en in Seoul woont, een kunstproject dat ze in 2011 in Kamihama Bregenz in Oostenrijk voor het eerst voerstrakte. Ze herwerkt wel vaker haar eigen kunstprojecten. Vandaar ook de titel 'Several Reenactments' voor de Gentse expo. Nieuw en tegelijk ook weer niet.

In Gent bestaat de installatie uit 17 sculpturen. Een deel ervan licht op kleine robots met mensachtige vormen, 'Version Sonic' slaat niet alleen op de muziek van Stravinsky. De robots bestaan voor het grootste deel uit roode, metalen belletjes die bij beweging geluid maken. Elke sculptuur is anders afgewerkt. Met plastic bloemen en pinnen krijgen ze elk een eigen persoonlijkheid.

Maar je moet verder gaan dan het visuele aspect, dat op zich erg aantrekkelijk is. De belletjes leiden je, als je je daarvoor openstelt, naar een andere wereld. De wereld van het sjamanisme en de spiritualiteit, in een Koreaanse versie. Daar past ook 'Le Sacre du Printemps' van Stravinsky in. Het ballet verbeeldt een oud heidens verhaal over een jong meisje dat zich letterlijk dood moet dansen als offer aan de zonnegod. Daarna kan de lente weer beginnen.

Bij Yang is in haar kunst alles met alles verbonden. En ze maakt ook de verbinding met het museum zelf. De muren liet ze helemaal blauw schilderen, in de kleur die het dichtst het iconische International Klein Blue benadert. Naar de Franse kunstenaar Yves Klein, die een eigen blauw ontwikkelde.

Het personeel van het S.M.A.K. mocht stemmen met welke tint van blauwe verf de muren werden geschilderd. Vandaar de titel van de geschilderde muren: 'Quasi Yves Klein Blue'. Het is geen gimmick van Yang. Ze ontdeed de kunst op die manier van het individualisme en van de autoriteit van de kunstenaar. Die filosofie zie je niet onmiddellijk aan haar kunstwerken. Ze

Grace Ndiritu onderzoekt de plaats van het museum in de maatschappij © CHRIS UNDERWOOD

Haegue Yang leidt je via muziek van Igor Stravinsky en robots naar een spirituele wereld. © DEN PALMIST

wordt gebelikt wel uitgelegd in de uitgebreide zaalgids. Voor Yang heb je een handleiding nodig als je haar kunst ten volle wil begrijpen en waarderen.

Daarom is het jammer dat de twee lange, Engelstalige films die ze op de expo toont niet in het Nederlands worden ondertiteld. Je mag niet van iedere museumbezoeker verwachten dat hij perfect Engels begrijpt. Al zeker niet als zoals hier beëid en tekst niet echt hand in hand gaan.

Ook de Britse kunstenaar en sjamaniste Grace Ndiritu zet een deel van het museum helemaal naar haar hand met de expo 'Healing the Museum'. Ndiritu was een jaar lang artist in residence in het S.M.A.K. Ze sprak met de medewerkers van het museum over kunst, verzamelen, het museum en de relatie met de maatschappij.

Voor Haegue Yang heb je een handleiding nodig als je haar kunst ten volle wil begrijpen en waarderen.

Op basis daarvan maakte ze een tentoonstelling in vier delen, naar analogie met de vier windstreken. Net als bij Yang moet je je als bezoeker in haar werk verbeelden om de expo te kunnen ontsluiten. Doe je dat niet, dan raak je niet verder dan het picturale element van de expo. Dat is niet als bij de Koreaanse kunstenaressen niet te vermoeden, maar haar boodschap is minstens even belangrijk als de verpakking, die gedeeltelijk uit textielkunst bestaat.

Wat is de plaats van een museum in de maatschappelijke context, vraagt Ndiritu zich voortdurend af. Een omgeving die aanzet tot loslaten en nadenken, toont ze in de eerste zaal, waar ze een fictieve presentatie van een gesprek met de ook al lang overleden Argentijnse schrijver Jorge Luis Borges laat voeren. Ze praten over ecologische problemen en de gevaren van een pandemie.

In de laatste zaal van haar expo creëert ze met 'The Temple' een eigen museum, waarin ze onder meer elementen uit de collectie van het S.M.A.K. verzamelt. Helemaal aan het einde deelt ze nog een uppercut uit aan de westerse mens met 'The Twin Tapestries: Repair (1975) and Restitution (1973)'. Ze zijn gebaseerd op twee gelijknamige foto's waarbij museummedewerkers in Londen (1975) en in Berlijn (1973) trots poseren met objecten die op een niet zo losjare manier werden verworven. Acteeler kan haast niet.

'Haegue Yang: Several Reenactments' en 'Grace Ndiritu, Healing The Museum' lopen tot 10 september in S.M.A.K. Gent.

Koreaanse en Britse kunstenaars zetten S.M.A.K. naar hun hand

‘Je bent net op tijd’, zegt Haegue Yang wanneer in de grote, centrale zaal van haar nieuwe tentoonstelling ‘Several Reenactments’ de eerste noten van het opzweepende ‘Le Sacre du Printemps’ van Igor Stravinsky weerklinken. De muziek wordt een paar keer per dag herhaald, telkens wanneer het voor de moslimgemeenschap tijd is om te bidden.

De muziek maakt deel uit van de grootste installatie ‘Warrior Believer Lover - Version Sonic’, die visueel een overrompelende indruk maakt. Er zit een hele filosofie achter. Daarover praten doet ze niet graag, alsof ze het al te vaak heeft moeten uitleggen.

Met ‘Warrior Believer Lover - Version Sonic’ herwerkt Yang, die deels in Berlijn en in Seoel woont, een kunstproject dat ze in 2011 in Kunsthau Bregenz in Oostenrijk voor het eerst voorstelde. Ze herwerkt wel vaker haar eigen kunstprojecten. Vandaar ook de titel ‘Several Reenactments’ voor de Gentse expo. Nieuw en tegelijk ook weer niet.

In Gent bestaat de installatie uit 17 sculpturen. Een deel ervan lijkt op kleine robots met mensachtige vormen. ‘Version Sonic’ slaat niet alleen op de muziek van Stravinsky. De robots bestaan voor het grootste deel uit ronde, metalen belletjes die bij beweging geluid maken. Elke sculptuur is anders afgewerkt. Met plastic bloemen en pruiken krijgen ze elk een eigen persoonlijkheid.

Maar je moet verder gaan dan het visuele aspect, dat op zich erg aantrekkelijk is. De belletjes leiden je, als je je daarvoor openstelt, naar een andere wereld. De wereld van het sjamanisme en de spiritualiteit, in een Koreaanse versie. Daar past ook ‘Le Sacre du Printemps’ van Stravinsky in. Het ballet verbeeldt een oud heidens verhaal over een jong meisje dat zich letterlijk dood moet dansen als offer aan de zonnegod. Daarna kan de lente weer beginnen.

Bij Yang is in haar kunst alles met alles verbonden. En ze maakt ook de verbinding met het museum zelf. De muren liet ze helemaal blauw schilderen, in de kleur die het dichtst het iconische International Klein Blue benadert. Naar de Franse kunstenaar Yves Klein, die een eigen blauw ontwikkelde.

Het personeel van het S.M.A.K. mocht stemmen met welke tint van blauwe verf de muren werden geschilderd. Vandaar de titel van de geschilderde muren: ‘Quasi Yves Klein Blue’. Het is geen gimmick van Yang. Ze ontdoet de kunst op die manier van het individualisme en van de autoriteit van de kunstenaar. Die filosofie zie je niet onmiddellijk aan haar kunstwerken. Ze wordt gelukkig wel uitgelegd in de uitgebreide zaalgids. Voor Yang heb je een handleiding nodig als je haar kunst ten volle wil begrijpen en waarderen.

Daarom is het jammer dat de twee lange, Engelstalige films die ze op de expo toont niet in het Nederlands worden ondertiteld. Je mag niet van iedere museumbezoeker verwachten dat hij perfect Engels begrijpt. Al zeker niet als zoals hier beeld en tekst niet echt hand in hand gaan.

Ook de Britse kunstenaar Grace Ndiritu zet een deel van het museum helemaal naar haar hand met de expo ‘Healing the Museum’. Ndiritu was een jaar lang artist in residence in het S.M.A.K.. Ze sprak met de medewerkers van het museum over kunst, verzamelen, het museum en de relatie met de maatschappij.

Op basis daarvan maakte ze een tentoonstelling in vier delen, naar analogie met de vier windstreken. Net als bij Yang moet je je als bezoeker in haar werk verdiepen om de expo te

kunnen ontsluiten. Doe je dat niet, dan raak je niet verder dan het picturale element van de expo. Dat is net als bij de Koreaanse kunstenares niet te versmaden, maar haar boodschap is minstens even belangrijk als de verpakking, die gedeeltelijk uit textielkunst bestaat.

Wat is de plaats van een museum in de maatschappelijke context, vraagt Ndiritu zich voortdurend af. Een omgeving die aanzet tot loslaten en nadenken, toont ze in de eerste zaal, waar ze een fictieve presentatrice een gesprek met de ook al lang overleden Argentijnse schrijver Jorge Luis Borges laat voeren. Ze praten over ecologische problemen en de gevaren van een pandemie.

In de laatste zaal van haar expo creëert ze met 'The Temple' een eigen museum, waarin ze onder meer elementen uit de collectie van het S.M.A.K. verzamelt. Helemaal aan het einde deelt ze nog een uppercut uit aan de westerse mens met 'The Twin Tapestries: Repair (1915) and Restitution (1973)'. Ze zijn gebaseerd op twee gelijkaardige foto's waarbij museummedewerkers in Londen (1915) en in Berlijn (1973) trots poseren met objecten die op een niet zo koosjere manier werden verworven. Actueler kan haast niet.